

GAZETA TRANSILVANIEI.

„Gazet'a“ ese de 2 ori; Joi'a si Duminec'a, Fôia, candu concedu ajutôriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2 1/2 galbini mon. sunatôria.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare.

Nr. 55.

BRASIOVU, 29 Iuliu

1877.

Sultanulu in strimtôre.

Brasiovu, in 28 Iuliu 1877.

„Gazet'a“ ese de 2 ori; Joi'a si Duminec'a, Fôia, candu concedu ajutôriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2 1/2 galbini mon. sunatôria.

Si acuma unde au ajunsu cu sperantiele aceste frumôse? Turci'a se afla in cea mai mare strimtôre. Ostirile russesci au trecut Balcanulu si amenintia insasi capital'a imperatiei musulmane cu focu si sabia. Mare este ingrigirea, fric'a si confuziunea ce domnesce astadi intre turci, dér' mai mare cá tôte aceste e desamagirea, care a destaptatu capetele infocate ale musulmaniloru, aretandule prapasti'a ce-i amenintia cu perire.

In desperatiunea ei inalt'a Pôrta se mai reculegê inca odata si bate la usile cabinetului anglesu si austriacu. Nici unu respunsu. Domnii au alte treburi de ale loru, nu se potu ocupá mai multu cu plangerile sultanului. „In ajutoriulu teu nu potemu veni, dér' déca va fi de lipsa vomu ocupá Constantinopoli pentru cá se ne asiguramu interesele nôstre proprie,“ ii respunse anglesulu scurtu si limpede. Dér' Austro-Ungari'a ce respunsu a datu sultanului?

Intr'unu momentu de supremu periculu Abdul-Hamid a tramisu unu solu la Vien'a, alegandusi o persôna, care credea se fia din cele mai bine vedute la guvernulu austro-ungaru, — pe famosulu generalu Klapka. Adeveratu ca desi acestu generalu nu avea cuventu a asteptá o imbragiosiare tocmai dela cercurile inalte din Vien'a, dér' poté sperá celu puçinu, ca ministrulu de esterne contele de Andrásy 'lu va intempiná cá pe unulu carele se bucura de o mare reputatiune la maghiari. Si apoi ce este contele de Andrásy insusi déca nu maghiaru din crescutu pana in talpi?

Asia dér' a plecatu generalulu Klapka cu cele mai bune sperantie si insoçitu de manifestatiuni simpatrice ale pressei maghiare la Vien'a. Ajunsu aci pe data s'a dusu la Andrasy Gyula, dela care sperá totulu. Catu de mare a trebuitu se fia inse surprinderea tramisului turcescu candu a aflatu tôte usile ministeriului de esterne încuiate si candu i s'a anuntiatu ca ministrulu casei imperiale si de esterne conte de Andrásy nu se afla in positiune de ai incuviintiá audienti'a ceruta?

Deceptiunile sunt mari cate-odata in lumea nôstra si generalulu Klapka poté ca nici-odata n'a esperiatu acést'a mai multu cá tocmai acuma. A trebuitu se lu frapeze portarea ungurului Andrásy cu atatu mai multu, cu catu elu se credea ca posedê unu planu, carele era menitu dela provedintia pentru a salvá Turci'a si a ferici Austro-Ungari'a. Foile maghiare dicu, ca acestu planu pretindea interventiunea Austriei in favorulu imperatiei sdruncinate turcesci si promitea Austro-Ungariei dreptu recompensa una séu poté si doua provincii turcesci din cele mai frumôse.

Klapka vediendu fiasculu ce a facutu missiu-

nea s'a la cabinetu, s'a dusu, nu inderetu la Constantinopoli, ci la Budapest'a, pentru cá se mai incerce inca odata a inflamá opiniunea publica a maghiariloru in favorulu Turciei.

Ori-care ar' fi inse resolutiunea meetingului din Budapest'a, conchiamatu de generalulu Klapka pentru a ascultá opiniunile sale despre situatiunea presenta a Turciei, acést'a imperatia va remanea totu izolata, totu parasita si uduita din tôte partile cá si pana acuma. Nimenea, nimenea nu-i va veni intru ajutoriu!

Inalt'a Pôrta se vede impinsa in alternativ'a cá séu se se impace cu Russi'a independentu de vointi'a celorlalte poteri, séu se licuideze. A face pace cu unulu, carele 'ti voiesce perirea cu-o di mai inainte déca se póte, e greu lucru. Apoi poterile celelalte nu numai ca nu intrevinu pentru Turci'a, dér' ele nici aceea nu-i voru concede cá se faca pace de capulu ei.

Asia turciloru nu le mai remane alt'a, decatu se se lupte pana la finitu, candu Allah va decide asupra sôrtei loru. Bine ca se aude de preparative de resbelu ale Angliei, de tramiterea flotei sale la Gallipoli, dér' tôte aceste mesuri nu sunt luate pentru Turci'a, ci numai in interessulu specificu anglesu si celu multu cu scopu de a impune russiloru si ai impedeçá a merge prea departe. Unde voru duce inse interesele aceste specifiche ale Angliei si Austro-Ungariei?

Candu unu corpu este in discompunere si incepe a se lati mirosulu de cadavru, corbii se aduna din tôte partile. Angli'a va ocupá Gallipoli si poté Constantinopoli, Austro-Ungari'a va trece in Bosni'a si Herzegovin'a, Itali'a va ochi asupra Albaniei si asia mai departe... Licuidatiunea imperiului ottomanu se va incepe in curundu. Cine scie catu sange va mai trebui se curga, cata miseria va mai veni pe capulu generatiunei presente pana se va fini acést'a licuidatiune!

Sarutatulu veninosu.

Inre alte parole de di si parti din programulu secretu, pe care si-le dau diariiele dualistice, ori-ca li se dau din timpu in timpu nu sciu de unde, este si acea parola care tiene, ca maghiarii se afla in periculu de a fi valachisati. Lectorii nostri cunosc din alte iuformatiuni de mai inainte, ca agitatiunea pe terenulu acesta mai alesu de unu anu doi incôce merge crescundu, si ca ea in dilele nôstre a strabatutu din cercurile dascaliloru totu mai susu pana in cercurile magnatiloru si chiaru in regiunile supreme ale regimului. Cateva diarie se vaiera si sbiéra contra valachisarei cu atata dorere si furia prefacuta, incatu celu ce nu le cunôsçe manoperele, ar' stá se crêda, ca aci natiunea romana ar' fi ceatare si mare, ce ar' dispune de 500 mii baionete, cu care s'ar' fi aruncatu asupr'a sarmanei natiuni maghiare, tocma cá muscalii asupr'a poloniloru, cá odinióra polonii asupr'a ruteniloru, cá germanii asupr'a slaviloru in Prussi'a, Saxoni'a etc., cá turcii asupr'a crestiniiloru; inainte inse de a sugrumá pe maghiari cu potere brutale, valachii ar' fi conspiratu cu sasii, ar' fi preparatu terenulu la curtea regelui, apoi adunandu-se mai de multe ori in dieta, acolo ar' fi decretatu legi diverse de proscriptiune, precumu ar' fi de exemplu cele din Part. I tit. 1 VIII et IX din Const. Aprobate si altele mai multe in cursu de vreo 120 de ani, pana ce ar' fi amortitu si adormitu in trensii ori-ce potere de viétia nationale, si pana ce la tôte familiile mai de frunte ar' fi inceputu ale fi rusine de poporu, de limb'a, de nationalitea si religiunea loru.

Esecutarea punctului de programu se incepù mai antaiu in vastulu comitatu alu Hunedórei, canoscutu la istorici sub titlu de Valachi'a-transilvanica si totu-odata in districtulu fostulu regi-

mentu II confinariu romanescu cu comand'a in Nasandu. Adeca in regiunile cele mai curate romanesce, pe unde nu s'au pomenitu de candu lumea populatiune maghiara compacta, ci numai ici colea cate una mica colonia sporadica de functionari adusi de airea, maghiarii cari n'au existatu nici-odata, s'au prefacutu in valachi. Fôrte prostu pretestu acesta, spre a se apucá dnii Réthy Lajos, Koos Ferencz et tutti quanti de maghiarisarea romaniloru. Cu tôte acestea, Kelet Nr. 50 din Martiu a. c., avuse pe semne porunca cá se declare in termini cathogorici. in care vorbescu domnitorii absoluti, ca „maghiarii din comitatulu Hunedórei s'au transformatu in romani.“ Nici-unu documentu istoricu, nici-unulu filologicu nu aduce spre a probá ceea ce afirma; se provóca numai in genere la nume maghiare de familii cá valachisate, nu citéza inse nici-unu singuru exemplu. Despre multimea documentelor autentice, despre acelea legi si decreete, in poterea carora comune si districte intregi curatu romanesce era fortiate a se calvini si totu-odata maghiarisa, tace intieptiesce; nu vrea nici se audia, ca in cateva generatiuni superintendentele calvinescu porunca a mitropolitulu romanescu din Transilvani'a, si avea fruntea de a se subscrie in actele publice: „a Magyarok és Oláhok piispökje.“ „Kelet“ voiesce se asçunda si acea lege fôrte bine cunoscuta, in poterea careia miile de familii nobili, de nationalitate romana si religiune greco-resariténa, ai caroru parinti si strabuni sangerasera pentru patria, déca nu se calvinia si maghiarisá, trebuea se-si pérda si nobilitatea si averea. Se pare ca pentru ómenii dela Kelet chronicarii maghiari renumiti, cá Bod Péter, cá Cserei Mihály s. a. séu nu esistu, séu ca acei ómeni de omenia trecu de nisce minciunosii. Istoricii si publicistii de nationalitate romana au probatu si documentatu in faci'a Europei tôte atentatele din trecutu si din presentu de a maghiarisá pe romani cu forti'a; pe acestia inse publicistii maghiari nu-i audu si nu-i vedu; de aceea ei nu ar' reflectá pentru tóta lumea la argumentele oppuse de romani in interessulu adevêrului. Cu tôte acestea, ei pretindu cu perseverantia demna de cause drepte si sante, cá noi se credemu puru si simplu ceea ce voru ei.

Dela unu timpu incôce aceiasi publicisti incêpura a-si intende plansorile loru de „valachisare“ preste totu coprinsulu Transilvaniei asia, ca ei acuma se prefacu a vedé elementulu maghiaru periclitatu preste totu, acuma, candu limb'a maghiara impusa de nou prin legi, incepe a-si face invasiunile sale sub forme diversissime, pana in interiorulu familiei; acuma, candu la més'a de óspeti a unui episcopu romanescu, nu e suferitu nici macaru a se ridicá cate unu toastu romanescu.

In „Vasárnap Ujság“ si in „Kelet“, N-rii 47 et 48 cunoscutulu renegatu Otto Hermann dela Brasiovu, fostu redactoru la diariulu secuiescu „Nemere“, dupa aceea dusu de aici cu lumea in capu, sub titlu de „Sarutare veninósá“, facù capitalu dintr'unu casu dela comun'a Tölör de pe Campia, unde spune densulu, ca siese locuitori calvini ar' fi trecut nu de multu „dela legea un-gurésca“ la legea romanésca, adeca s'ar' fi facutu valachi; din cauza mai virtosu, ca ceealalta populatiune calvinésca, adeca maghiara, s'ar' fi stinsu din acea comuna si basericuti'a reformata s'ar' fi aflandu aprôpe in ruine; éra acea valachisare s'ar' fi facutu prin „pop'a“ romanescu care da „sarutare veninósá“ la fia-care proselitu. Acelasiu Hermann adauge, ca elu ar' fi mai fostu in alta comuna de pre Campia, unde proprietariulu ii spuse, ca in aceea pana in a. 1848 éra 130 de familii maghiare, ca inse in 20 de ani numerulu loru ar' fi scadiutu la 10. Hermann éra datoriu se numésca acea comuna, cá se o scimu cu totii, éra in acelu casu noi 'iamu fi numitu alt'a curatu romanésca, risipita cu totulu de catra proprietariu, si inca alt'a, colectiva, érasii

curatu romanésca de munte, cu 8000 de suflete, din care in acesti 15 ani din urma au emigratu preste una a miie de suflete in Romaniaa.

Déra lamentatiunea numitului colaboratoru dela Kelet merge multu mai departe dicundu, ca „sarutarea veninosa a popiloru romanesci“ stinge elementulu maghiaru chiaru si din orasie, mai alesu inse din comunele rurali. Aci renegatulu incepe cu orasiulu Gherl'a celu plinu de renegati. Acelu orasiu, séu mai bine, fortaréti'a de acolo, care astadi servesce de temnitia a statului, ar' potea se aiba una monografia instructiva si interessanta, candu cineva nu si-ar' pregetá se o compuna. Coloni'a arména este venita acolo impreuna cu altele, din Moldov'a, in urmarea unei mici revolte. Pe atunci armenii isi cunoscea numai limb'a materna si pe cea romanésca, preste acésta multe familii avea connume aduse din Moldov'a si conservate pana in diu'a de astadi, precumu Cap-debou, Capra, Patru-bani, Dai-bucate, Verzariu, Munténu, Moldovanu, Malaiu (astadi Maly), Bogdanu etc. etc. Cautati ce s'au alesu din acelea colonii armenesci in dilele nóstre. Mai antaiu li s'au cassatu pe nesimtite ritulu loru resariténu impreuna cu episcopi'a, dupa aceea li s'a impusu successive limb'a maghiara, pe care densii de altumentrea inca o invetiara in interesulu comericiulu loru. Nu ne miramu de acea transformare a bietiloru armeni. Fractiuni de poporu, cumu este si acésta, scósa din patri'a sa Armeni'a inainte ca cateva sute de ani, au mai multu séu mai pucinu aceeași sórte pretotindení; ele se alatura la cate unu elementu, in ale caru mani e concentrata potestatea in statu. Déra lui Hermann ii este necasu, ca multi armeni se stramuta din Gherl'a, si ca loculu loru ilu ocupa valachii. Acésta impregiurare innéca pe nefericitulu renegatu; de aici apoi confusiunea lui de idei, precumu vomu vedé in Nr. urmatoriu.

Resbelulu.

Nu numai defileulu Sipka, dér' inca tóte intrarile caliloru cate ducu peste Balcani, sunt in manile russionoru. Acést'a marturisire a biuroului tel. turcescu ne spune de ajunsu, care este situatiunea presenta militara a turciloru. In Bulgari'a, dincóce de Balcani, numerósele ostiri russe dau navala asupra ostiriloru respandite turcesci si asupra fortaretieloru Rusciucu si Silistri'a. Rusciuculu, care de multu a fostu incungiuatulu din tóte partile, se bombardéza cu vigóre de catra Dunare. Despre rezultatele acestei bombardari si a lupteloru dela Pyrgos, din dosulu fortareti, nu avemu nici astadi sciri mai de aprópe. Aci se vede, ca se prepara o batalia decisiva, care pana astadi inca nu a avutu locu.

Despre corpulu de armata alu generariulu br. Krüdner, care plecase dela Nicopoli spre Vidinu, ne scrise mai antaiu corespondentele nostru, ca a avutu o lovire aspra cu turcii, atacandui la Plevn'a si ca, fiindu numai o brigada din partea russionoru in focu, acesti'a au fostu respinsi de catra ostirea lui Osmanu-pasi'a, care era in numeru aprópe de 20,000 ómeni. Scirea acést'a se confirma oficialmente din Petersburg. Russioni au perdutu 1 generalu, 2 coloneli, 50 oficeri, si 1878 ómeni. Batali'a a trebuitu se fia dér' crancená. Se vede ca gen. Krüdner nu s'a asteptatu cá se fia atacatu de-o ostire atatu de numerósa. Russionoru sosindule mai tardiu ajutóre, le-a fostu posibilu cá se pauseze.

Respingerea ce a suferitu brigad'a rusesca la Plevn'a are inse numai o insemnatate tactica trecatóre si nu póte fi de nici o influintia mai mare asupra operatiuniloru armatei russe. Dér' impregiurarea acést'a a fostu de ajunsu pentru de a intardiá in catuva operatiunea inceputa contra Vidinului.

Dela armat'a romana, afara de telegramele reproduse mai josu, cari vorbescu de recunósceri facute pe malulu dreptu si de o apropiata trecere, nu mai avemu nici o scire mai insemnata. In timpu ce nóua ni se sciria, ca romanii ar' fi refusatú de a ocupa Nicopoli, se afirma din alte parti, ca acést'a ocupare este iminenta.

„Corresp. politica“ din Vien'a anuntia ca divisiunea Manu a trecutú Dunarea in nóptea de Marti spre Mercuri, in urm'a unei conventiuni cu Russioni. Din Romani'a n'avemu inse nici o scire despre acésta.

Muntenegriini au deschisu ofensiv'a contra turciloru in 22 I. c., ei au luatú cu asaltu tóte forturile din giurulu fortaretiéi Nicksich, acumu incepu a bombardá cetatea. Scirea acésta este de cea mai mare importantia.

Turnu-Magurele, 9 Iuliu v. (Corresp. part. a „Gaz. Trans.“) In ultim'a mea scrisóre v'amu descrisu pe scurtu lupt'a si rezultatulu ei dela Nicopoli, astadi venu a ve mai aduce unele detaliuri. — Colonelulu Cantili, comandantele brigadei care a cooperatu Dominec'a trecuta la luarea cetatii, a datu unu ordinu de di pe brigada, in care dice ca este mandru a comandá asemenea trupe, ca-ci insusi generariulu russia Stolipinu care comanda artileri'a rusesca, ia aretatu de nenumerate ori deplin'a sa satisfactiune, admirandu bravur'a artileristiloru si sciinti'a militara a oficiariloru romani, recunoscandu marile servicii facute de artileri'a romana la luarea Nicopolei.... D. gen. Manu asemenea 'si-a esprimatú deplin'a satisfactiune cu portarea esemplara a trupeloru romane.... Acestu ordinu de di a fostu primitu cu mare bucuria de catra soldatii entusiasmati, cari abia astépta se li se dé o noua si mai buna ocaziune pentru a probá curagiulu si viteji'a de care sunt capabili.

Russioni lasandu o parte din corpulu loru de armata la Nicopoli cu restulu plecara spre Plevn'a, unde dupa scirile sosite aci, de eri a si inceputu lupt'a.

Se asigura ca russioni ar' fi pretinsu cá trupele romane d'aci — divisiunea Manu — se ocupe cetatea Nicopoli si se midiulócésca transportulu prisionieriloru si ranitiloru la Chisineu. Audu ca romanii se fia refusatú punctulu primu cá cestiune internationala, ér' punctulu alu doilea cá cestiune care nu apartiene atributiunei armatei romane, acést'a avendu de scopu numai de a aপর drepturile tierii, fia in defensiva séu ofensiva, ér' nu de a face gendarmeria rusesca.

Eri amu fostu la Nicopoli, amu visitatu campulu de lupta si monitórele turcesci capturate. Mare miseria in tóte partile. Totu acelu spectacolu tristú cumu l'ati vediatu descrisu in ultim'a scrisóre. Cetatea e o ruina. Numerulu ranitiloru si mortiloru pe ambele parti se urca la 3 mii, ér' numerulu prisionieriloru turci la 7000. Tunurile cetatii suntú 50—60 cea mai mare parte sistemu vechiu. Mai multe óre amu petrecutu eri intre prisionerii si ranitii turci. Prisionerii dorescu a fi transportati d'aci, ér' ranitii se fia cautati. Inchipuitive ca acesti pecatosi sermanii, stau cu glón-tiele in ei d'aprópe o septemana, si déca medicii romani, cari trecu la Nicopoli — inse numai in modu privatu — nu le ar' face operatiunile necessare, acesti'a cu totii ar' trebui se fia victime ale necautarei. Ii compatimescu cu atatu mai multu, ca, dupa catu amu observatu, intre ei n'amu gasitu nici macaru unu singuru doctoru russia, de órece medicii russioni se ocupa numai cu ai loru. Locuitorii musulmani le dau ranitiloru apa si mancare. Romanii din punctu de vedere alu umanitatii le dau totu concursulu posibilu medicalu.

Se afirma ca Tiarulu se afla in Tirnov'a si ca avant-gard'a rusesca a trecutú déjà Balcanii. In curundu trebuie se cada si Rusciuculu.

Tocmai candu se inchiaiu scrisórea acésta, audu ca russioni au avutu o lovire cu turcii la Plevn'a si ca au fostu respinsi avendu in lupta numai vreo 2 regimente contra la vreo 18,000 turci. ... Astadi plecu la Zimnicea se vedu podulu de preste Dunare. . .

„Cetatea 21 Iuliu. Nu sciu cumu se va probá armat'a romana inaintea inamiculu; inse rarú amu vediatu soldatii mai impatienti dea merge in lupta. Abiá se póte retiené, si déca i-ar' lasá dupa capulu loru, ar' trece si singuri Dunarea. Credu ca nu voru intardiá a dá unu nutrementu acestei ardóre extraordinarie. Tóte pregatirile suntú facute; remane numai de a mai dice: Inainte! Speru ca se va dice in curundu.

Turcii lucrú neincetatu la fortificarea Vidinului; dupa mine, este o gresiéla de a'i lasá in pace. De nu amu trebui se o platimu prea scumpu mai tardiu! Garnisón'a fortaretiéi turce nu e considerabila; multu 14,000 ómeni. Mai suntú inse trupe prin pregiuru; la Adli'a mai cu séma se afla o tabera de 5000 ómeni. Déca suntú esacte scirile mele, atunci Osman-pasi'a numerandu tóte trupele dela Vidinu si d'impregiuru, póte avé multu 30,000 ómeni. Ar' trebui se fia permisú armatei nóstre a se mesurá cu fortiele aceste, inainte de ce turcii ar' poté primi intariri la Vidinu, séu inainte de ar' sosi órecare evenimentu neprevédutú, care se faca impossibila interventiu-nea nóstra, — ceea ce credu, ne-ar' aduce intr'o situatiune destulu de ridicula.

Calafatu 23 Iuliu... Amu petrecutu eri cateva óre la Poian'a... Principele merge se

inspecteze trupele mai in fia-care di. Elu cunosc adeseori oficeri de tóte gradele la sine la dejuru si la prandiu. Eri, precandu me aflamu in curtu rulu generalu, I. Sa era in bisericá unde a renas pana la finea servitiulu divinú.

Trupele suntú bine nutrite si in buna senatate spitalurile suntú mai góle; aprovizionarile abundantia. D. Ioanu Bratianu presiedentele consiliulu de ministri a sositú adi-demanétiá in curtu tierulu generalu unde se mai astépta si d. ministru de resbelu, care se reintórce dela inspectiune („L'Orient“).

Sciri telegrafice. Poian'a, 24 Iuliu (Serviciulu lui „L'Orient“.) O trupa din armata romana a facutu in nóptea acést'a — nóptea de 23 spre 24 — o recunóscere pe tiermulu dreptu. Acést'a trupa s'a imbarcatú la Calafatu, a esprimatú impregiurimile Vidinului; implinindu-si misiunea, s'a reintorsu la Calafatu. Nici o pierdere.

Calafatu 24 Iuliu. Eri s'a celebratu servitiu divinú in memori'a sergentulu Constantin Popescu, mortu in timpulu bombardamentulu de 26 Iuniu. Tóte corpurile au fostu reprezentate a acestu servitiu. M. S. Dómn'a a tramisu o curatú care a fostu pusa pe momentu.

Poian'a 23 Iuliu. E posibilu ca armata romana va trece Dunarea septemana acést'a, nu este siguru, de óre-ce trecerea depinde de eveneminte independinte de vointi'a comandeloru ale armatei russe.

Malt'a 24 Iuliu. (Agenti'a Havas) Flota englesá din bai'a-Besika a primitu ordinu de a plecá la Gallipoli.

Reproducemu dupa „Romani'a libera“ extenso ordinulu de di, despre care se face mentiune in corespondinti'a nóstra din Turnu-Magurele. Elu suna asiá :

Ordinu de di pe brigada.

Diu'a de 30 Iuniu a fostu antai'a di, cand artileri'a nóstra chiamata a cooperá alaturu armat'a M. S. Imperatulu tuturor Russionoru, a avutu ocaziunea se deschida foculu seu in contra cetatii Nicopoli si a baterieloru turcesci invecinate.

Prin atitudinea sea barbatésca, prin sciintia ce oficiarii au desfasuratú, prin despretiulu mortiu de care atatu trup'a catu si oficiarii au datú cel mai pipaite dovedí, a impusu nu numai vrasmasiulu, care o batea cu furia din tóte positiunile séle, dér' ce este mai multu, a facutu admiratiunea braviloru nostri conluptatori, invetiati a distinge se bravi dintre bravi, in atatea lupte ce au sustinutu.

Artileri'a nóstra s'a afirmatu intr'unu modu puternicu in diu'a aceea, si nu potú de catu aretu cele mai depline ale mele multiamiri tuturor, si declarú ca in acea di artileri'a pusa sub ordinele mele, m'a facutu se me mandrescu, ca comandu asemenea trupe, ca-ci mandri'a mea romana a fostu chiaru magulita.

Purtarea acestei viteze arme 'mi impuse placut'a detóri'a de a face recomandatiunile mele mai departe, cá fia-care se-si primésca respalatu, pentru curagiulu si devotamentulu seu, si mai multu inca, pentru ca a sciutu se representante intr'unu modu atatu de frumosu armat'a romana, chiamata a lupta sub ochii unoru critici atatu de severi, pe catu de drepti.

Esc. s'a generalulu Stolipin, ce comanda artileri'a rusesca si este insarcinatu a vedé operatiunile dela arip'a drépta a armatei russe, in nenumerate ronduri mi-a aretatu deplin'a sea satisfactiune asupr'a modulu cumu calarasii, infanteri'a si mai cu séma artileri'a isi indeplinescu detóriele lorú atatu de grele si pline de pericolu. Cu ocaziunea acésta in deosebi mi-a spusú, ca si face o detória de a multiami domniloru oficeri de tóte gradele si braviloru tunari, cari au asistatu la afacerea din 30 Iuniu, ca-ci a fostu singuru marturu alu bravei lorú, alu sciintiei militare a oficiariloru, si recunóscé servitiile insemnate facute de artileri'a romana si mai cu séma de maiorulu Falcoianu, capitanu Siomanescu si Alexandrescu, locotenentii Stefanescu, Popovici si Olanescu si de sergentulu Leonid'a. A fostu in stare a aprecia prin insusi Esc. sea purtarea acestoru bravi ostasi, ca-ci a statú facia candu capitanulu Siomanescu a scosu tunurile din bateria spre a trage mai bine in contra inamiculu si candu sergentulu Leonid'a, sub ordinele locotenentulu Popovici a demontatu unu tunu turcescu.

Mi-a declaratu cu multa satisfactiune, ca artileristulu romanu este demnu de sant'a cauza ce

se apăra, și aceste multiamiri ale sèle me rōga
ale aduce la cunoscintia lor, precumu și ca va
raport'a mai susu.

D. generalu Manu, camandantu alu divisiunei,
primindu asemenea o comunicare magulitōre asu-
pra trupeloru din acēsta brigada, m'a insarcinatu
a fi interpretulu seu pe langa densele, pentru a le
asprim'a satisfactiunea ce a simțitu de a vedē
aprețiată purtarea lor și de a constată, ca densele
au știutu se le tiena asia de susu, — se-si iē
parte de multiamire aci adresata, ce le o trans-
mitu cu o adevărata mandria.

Fia-care dēr', gasindu-si intim'a respalata in
cunoscintia sea, — pentru ca in diu'a aceea, afara
de apararea teritoriului nostru, i-a fostu incredin-
țiată onōrea și reputatiunea armatei nōstre, pe
care a știutu se le tiena asia de susu, — se-si iē
parte de multiamire aci adresata, ce le o trans-
mitu cu o adevărata mandria.

Necrologu dela Clusiu.

Diariulu aristocraticu „Ébredés“ (Desteptarea)
dupa viētia scurta abia de 9 luni a repausatu in
Bale l. c. Cu 1 di inainte 'si dete dimissiunea
redactorulu Asboth János sub unu pretestu, care
nu pōte fi luatu in seriosu. Caus'a incetarei remane
ocamdata secretu pentru noi, ea inse nu pōte fi
nica. Cu cata velvōre incepusera cei douedeci de
magnati intruniti in comitetu, activitatea lor pu-
blicistica, și ce curendu au incetatu! Asia facuse
și bogatulu comite Melchior Lonyay dupa caderea
sa dela ministeriu, fundă diariulu „Reform“, dete
prin elu cateva lovituri de mōrte partitei Deakiste
și apoi -si lua remasu bunu dela lume.

Nici „Ébredés“ nu avuse vre-o programa po-
sitiva, pronunțiată, afora numai dēca vei dice, ca
doria din sufletu restabilirea autonomiei Transil-
vaniei și i' pareia fōrte reu, cas'a comissu erōrea
piramidală de a se face uniunea „neconditionată“,
prin care chiaru și aristocriat'a transilvana se dete
cā legată in grati'a și discretiunea scōlei dela
Dobritienu. „Ébredés“ tiend' la acēsta credintia a
sa pana in ōr'a mortiei sale; ea repausă cu cu-
ventele in pēna: „Unio, autonomia“, precumu se
vede curatu din Nr. 160, unde unulu din membrii
partitei descriendu impressiunile caletoriei sale, fa-
cute in regiunile dintre Desiu, Radna, Nasseudu,
intre observatiuni agere afirma cu taria ca: Uni-
unea ruină cu totul starea materială a Transilva-
niei. „Amu sacrificatu“, adauge „Ébr.“ „prosperita-
tea de acasa la o idee mare numai la parere.
Noue ardeleniloru ni se pōte aplica proverbulu
ungurescu, ca siōrecele ce nu-si incape in borta,
'si lēga petricica de cōdă.*) Parlamentulu Ungariei
pușinu ii pasa de interesele Transilvaniei. Sar-
manei Transilvaniei ii arunca numai cruceri, ēra
talerii se dau Ungariei și Pestei. In Ungari'a sunt
preste mesura multe cali ferate facute in favōrea
famiililoru și bagate in fundaturi, de unde nu au
incatrat se ēsa; in Pest'a edificiele de luxu in-
ghitu denarii poporulu; Transilvani'a trebue se
ajunga cu doue cali ferate, care si-au perdutu di-
rectiunea și sunt spre stricatiunea tieriei. Sermana
Transilvania!“

Éca, acest'a e testamentulu, ce lasa organulu
aristocriatiei transilvane la mōrtea sa. Intr'aceea
noi se fi nu drepti și catra unghenii cari merita.
Pre catu timpu com. Manole Péchy gubernă Tran-
silvani'a cu titlu de comissariu regescu, dupace se
informase de aprōpe despre complicatiele nōstre
relatiuni nationali, politice, religiōse, sociali, in
conversatiuni de confidentia totudeauna recunoscea,
ca diu' aici va merge reu fora unu gradu ōrecare
de autonomia: ēra ardelenii reflectă, ca noi am
fi, amu remanea fōrte indestulati, dēca ni s'ar'
asecură pe basea diplomei leopoldine și a legiloru
din a. 1791 numai gradulu de autonomia, de care
se bucura Croati'a cu Slavoni'a, fora cea mai mica
vetamare a intereselor Ungariei și cu atatu mai
pușinu ale monarchiei intregi. Se afla si in Un-
gari'a multi barbati cu mintea sanetōsa, ai caroru
creeri nu suferē de bōl'a grandomaniei, ōmeni drepti,
cari vedu bine, ca voindu se inghitia cineva bu-
caturi prea mari, se pōte inneckă cu ele, sēu ca
i-se impetrescu in stomachu.

— In fine totu „Ébr.“ ne spune in Nr. din
urma că scire fatala pentru statu, ca legea
stataria (furcile in 48 de ōre) era introdusa mai
de inainte in 12 comitate, ēra „Monitorulu“ din
17 Iuliu o mai publica pentru comitatulu Hun-

dōrei și alu Albei. Se se felicite celelalte comitate
(districte) din Transilvani'a, care nu stau sub legea
furciloru. Acēsta sub euventu, ca s'ar' fi inmultitu
banditii in tier'a nōstra.

Acēsta rusine nu i s'a mai intemplantu tieriei
nōstre nici de una suta de ani, sēu adeca de candu
se infintiasera carantinele, regimentele confinariē
și propagandele religiōse. Intre frumōse impregiu-
rari se desparte organulu aristocriatiei transilvane
de acēsta lume.

Exorcismulu adeca scōtērea draciloru
și cartile rituali basericesci. — Diariiele ma-
ghiare au inceputu ēra a-si bate jocu de ritulu
basericescu resaritēna și chiaru de dogmele baseri-
ciei resaritenē. Inceputulu ilu facū astadata „Halad-
dás“ dela Turd'a din 14 și 18 Iuliu, apoi celelalte
'i urmara in choru. Elu nu cerū mai pușinu,
decatu că parochulu romanescu din St. Mihaiu
in comitatulu Turdei se fia datu pe man'a pro-
curorulu și trasu in criminalu, pentru ca cutēdia
a citi la bolnavi rogatiuni de exorcismu ale
santiloru Vasilie celu mare și Ioanu Chrisostomu.

In dilele trecute repausă parochulu din
comun'a romanēca Ciuril'a, participandu la servi-
tiulu ingropatiunei 11 preoti și protopopulu.
„Haladás“ Nr. 18 ia in risu atatu ceremoni'a
funebra esecutata dupa ritualu, catu și predic'a
țienuta de protopopulu.

Acestoru ōmeni le este permisu totu, noue
nici macaru apararea. Cu tōte acestea, inaltele
interese religiōse și morali, cumu și onōrea cleru-
lui romanescu ceru in modu cathogoricu, că in-
sulte de natur'a acestora nici-decumu se nu se
trēca cu vederea, ci se fia infruntate. De aceea
noi inca ne tienemu de datoriat a reveni la ces-
tiunea acēsta inadinsu și a o trată asia, că se
se faca lumina de ajunsu asupr'a ei, pentru ca
intunecimea egiptēna in afaceri religiōse este atatu
de grōsa in capetele acestoru ōmeni, in catu
ajunse a fi de scandalu. Apoi cine se se afle a
dascal' pe clerurii romanesci in afaceri religiōse.
Adeca tocma cei esiti cu diplome de doctori dela
universitatea din Turd'a!

Acelasiu „Haladás“ dupace se frecase tare de
gardurile Blasiului, apoi in Nr. din 21 Iuliu se
apuca a trei'a ōra de protopopulu V. Crisanu dela
Sacalu, pe care'lu calumniase de tradatoriu, de
rebellu, care ar' vrea se alēga deputati din Ardealu
pentru Bucuresci, de betivu și alte misieli de acestea.
Processulu curge; intr'aceea „Haladás“ 'si perdū
patientia. Se vedē că se teme, că nu cumva se'i
scape victim'a din ghiara. Te cunōscemu scumpa
masculitua, scimu cine'i ascunsu sub neted'a larva:
terrorismulu, care in 1848/9, tundea pe barbati și
pe femei, dicundu ca vrea se maghiarisēdie. (Amu
vediatu acestu lucru noi insine cu ochii nostrii,
optu brasioveni și saceleni, caletori la diet'a din
Clusiu in 29 Maiu 1848.)

Totu „Haladás“ are fruntea, că minciun'a
piramidală despre impuscarea unoru studenti dela
Blasiu in Romani'a, scornita in Turd'a și pusa in
circulatiune prin acelu diariu, se ni-o impute noue,
că si candu ea ar' fi esitu dela Brasiovu. Oh, din
Brasiovu esu alte minciuni de alta natura, pe care
le propaga dela unu timpu incōce unu correspon-
dente alu diariulu „Neue Fr. Presse“, care stă
ascunsu aici de cateva septemani.*)

Abrudu, in 25 Iuliu 1877.

(Decursulu adunarii societati pentru fondu
de theatru romanu.) In dile grele că si cele presente,
candu marile evenimente de resbelu consuma mai tōta aten-
tiunea publiculu cetitoriu, tōte celelalte cestiuni devinu de
unu interessu secundariu. Inse chiaru si adi noi romanii
trebuie se sacrificamu pușina atentiune totoruru aceloru
miscari nationali, cari tindu la inaintarea in cultura și la
intarirea spiritulu și a cunoscintiei nationale a poporulu
romanu. Frumōsa și laudabila activitate a desvoltatu in
privinti'a acēsta si adunarea societati pentru fondu de
theatru nationalu, țienuta estu anu in Abrudu in 16 și 17
Iuliu st. n. in biseric'a greco-catholica. Din sințulu comitetu-
lui societati pentru fondu de theatru romanu s'a prezentatu
numai secretariulu societati dlu Iosifu Vulcanu, redactorele
„Familiei“, inse in numeru destulu de frumosu s'au presen-
tat membrii din parti indepartate ca Alba-Iul'i'a, Slatn'a,
Baia-de-Crisiu, deosebitu inse in numeru mai mare din tien-
turile mai aprōpe ca Campeni, Buciumi, Rosi'a, Albacu și
alte locuri. Siedinti'a prima a adunarii se deschise prin
unanimu alesulu presiedinte ad hoc dlu Simeone cavaleru

de Balintu, cu portarea processelor verbale incredin-
tindu-se notarii ad hoc dnu Mihaiu Cirlea și Absolonu
Todea. Mai importanta in siedinti'a prima a fostu disserta-
tiunea dlui Iosifu Vulcanu despre: „theatru stabilu și
ambulantu“, ascultata cu atentiune și intrerupta desu de
meritate și viue aplause. A dōu'a siedintia, țienuta in 17
Iuliu și asemene cercetata de unu frumosu publicu de
ambele sexe, a avutu interessu deosebitu prin reporturile
comissiuniloru esmise inca in siedinti'a prima și din cari vi
potēmu pe scurtu referă, ca a incursu la comissiunea pentru
inscrierea membriloru noui sum'a considerabila de 510 fl.,
mai departe o obligatiune de statu otomana in valōre nomi-
nala de 400 franci și in fine unu ofertu alu dlui advocatu
din Campeni Anani'a Moldovanu de 500 fl. v. a. că suma
asecurata pe viētia dinsului la societatea de assecurare
„Anker“ și destinata de densulu pentru fondulu de theatru
romanu. Intre parentese voiescu a amintu, ca totu o asemene
suma a asiguratulu dlui Anani'a Moldovanu și pentru fondulu
academiei romane. Din reportulu comissiunei pentru revederea
ratiociniulu aflamu, ca fondulu societati pana la ultim'a
adunare constă din 11,740 fl. și 42 cr. v. a. La invitarea
dlui Mihaiu Cirlea in numele mai multoru inteligenti din
Alba-Iul'i'a s'a decisu apoi, că adunarea venitōria se se tiena
in Alba-Iul'i'a, tempulu adunarii avendu de a-lu statori
comitetulu societati in contielegere cu inteligenti'a romana
din Alba-Iul'i'a. Atatu in decursulu acestoru dōue dile de
siedintie, catu și in celelalte urmatōrie inclusive pana in
24 Iuliu, adeca intr'o septemana intrēga au contribuitu la
cea mai completa indestulare și desfatere a membriloru ōpeti
dōue petrecri de vēra arangiate in Abrudu in paduricea
orasulu și la proprietatea dlui parinte Adamoviciu, la asiă
numit'a „padurea popii“, care locu pentru frumōsi'a și ro-
manticitatea lui pōte fi invidiatu de ori-ce orasiu mare; mai
departe unu banchetu in localitatile casinei romane, repre-
sentatiuni teatrale ale dlui Burienescu cu trup'a s'a din Ro-
mani'a, unu balu placutu arangiatu in Campeni, deosebitu
inse au incantatu in modu neesprimabile pe toti cei presenti
escursiunile la renumit'a „Detunata“, la grandios'a „Cetatea
romana“, la baile de auru imperatesci din Rosi'a, la „Cata-
ractulu“ dela Vidra, la muntii de melci petrificati, și in urma
ca finitulu se-si aibe corōn'a și anim'a romana se-si duca
cu sine cea mai scumpa suvenire: la cas'a de nascere a
eroului Avramu Iancu in Vidra-de-mediulocu. Tōte aceste
le-am atinsu numai, pre candu fiacare de sine ar' merită
descrieri voluminose. Si asiă me temu, ca dōra si prin aceste
pușine sire abusezu deja de ingustulu și scumpulu spatiu
alu colōneloru iubitei nōstre „Gazet'a Transilvaniei“; inse
inca una totusi nu o potu lasă neamintita, si acēsta rar'a
și fratiēsca ospitalitate a fratiloru munteni. Mai multa de-
catu a intemplantu fiacare nu-i pōte doru anim'a. Nu esage-
rezu de locu dēca dicu, ca frumōse suveniri de dile dulci a
perdutu acela, care a absentatu dela acēsta adunare.

M. C.

Pētr'a monumentale la mormentulu fericitulu Basiliu Nascu

De multe ori in viētia sociale se classifica
meritele dupa positiunea ce-o ocupa individulu in
societate, asia catu meritele ōmeniloru de positiune
de multe ori aparu in un'a lumina mai stralucita,
decumu ar' fi se apăra, ér' din contra meritele
ōmeniloru de positiune mai neinsemnata se pre-
țiescu mai pușinu, ba nu arareori se ignorēza
cu totul.

De categori'a a dōu'a a fostu și fericitulu
Basiliu Nascu, ale carui merite pentru popo-
ratiunea fostulu regimentu II de granitia nu se
potu pretiu de ajunsu, celu pușinu acumu nu,
inse posteritatea de securu le va pretiu cu multu
mai tare. Dēr' și pana atunci suntemu detori a
face ceea ce potēmu intre impregiurari de față,
că se ne aratamu celu pușinu vointia de recunos-
cintia pentru meritele sèle. Acēst'a este și ide'a,
ce a condusu pre inteleginti'a numerosă adunata
in diu'a santiloru archangeli in cas'a unde a
locuitu și moritu fericitulu Nascu, candu la initia-
tiv'a dloru Cosm'a Anca și Leonu Pavle
a s'a decisu ridicarea unei petre la mormentulu
lui. Spre realisarea acestui scopu s'a și deschisu
o cōla de subscriere, și s'a instituitu unu comitetu,
care s'a insarcinatu a conduce acēsta afacere.

Banii incassati s'au depusu la cass'a de pas-
trare. Dupace va fi adunata atata suma, cata va
fi de lipsa pentru ridicarea petrei, se va conchia-
mă adunarea generala a contribuentiloru, care va
avē a decide despre modulu ridicarei aceleia.
Aducundu acēst'a la cunoscintia publica, appellamu
totu-odata la toti stimatorii și discipulii fericitulu
Nascu, că se-si ofere denariulu pentru scopulu
amentitu.

Dela comitetulu instituitu pentru ridicarea
petrei monumentali fericitulu Basiliu Nascu.

Presiedintele

Secretariulu

Maximu Popu.

Teodoru Rotariu.

*) Az Unio, hogy materialiter tönkre tette Erdélyt, az
bizonyos. Föl áldoztuk házi jóllétünket egy „nagy eszmének“.
Reánk erdélyiekreis ráillik a magyar példaszó: egér nem
fér lyukába, követ köt a farkára.

*) A se vedē între altele „N. Fr. Presse“ Abendblatt
din 17 Iuliu a. c., in care si femeile romane sunt insultate
in termini spurcati.

Basiliu Nascu.

Urmatorii domni au subscrisu si au solvitu :

Paulu Stoica 15 fl., Maximu Popu 10 fl., Leonu Pa-
velea 10 fl., Dr. Paulu Tanco 10 fl., Andreiu Mazanecu
5 fl., Dr. Ioane Malai 5 fl., Dr. Constantinu Moisilu 5 fl.,
Gabrielu Scridonu 5 fl., Ioane Tanco 5 fl., Cosma Anc'a
5 fl., Iacubu Popu 5 fl., Teodoru Rotariu 2 fl., Petru To-
fanu 2 fl., Alesandru Siotropa 2 fl., Dr. Alexiu 2 fl., Ere-
mia Siorobetea 2 fl., Ioane Iarda 1 fl., Leonu Piciu 1 fl.,
Petru Tanco 1 fl., Pavelu Besia 1 fl., Macedonu Grigoritza
50 cr., Basiliu Siuteu 50 cr., Nicolau Antonu 2 fl., Eli'a
Burduhosu 5 fl.

Urmatorii domni au subscrisu, der' inca n'au solvitu :

Simeonu Tanco protopopu 10 fl., Georgiu Lica capi-
tanu 5 fl., Mihaiu Domide 5 fl., Ioane Isipu jude process.
5 fl., Maximu Halitia mag. poss. 5 fl., Gadaile Gewurz 2 fl.,
Dr. Stefanu Popu 2 fl., Gregoriu Moisilu 2 fl., Iacubu
Iliesiu 2 fl., Alesandru Steopoe 2 fl., Ioane Lazaru 1 fl.,
Simeonu Stoica 1 fl., Tom'a Hontila 1 fl., Florianu Marianu
1 fl., Bartolomeiu Siorobetea 1 fl., Stefanu Utalia 1 fl.,
Petru Bodecanu 50 cr., Isidoru Titieni 4 fl., Basiliu Oni-
gasiu 3 fl., Eremia Tahisiu 3 fl., Ignatiu Seni 3 fl., A-
vramu Harsianu 1 fl., Demetriu Moldovanu 1 fl., Petru
Neagosiu 1 fl.

Dn. Florianu Motiocu a subscrisu 10 fl. si a solvitu
pana acuma 2 fl.

Sum'a totala a subscrieriloru e 174 fl. 50 cr. Din
acesti'a s'au solvitu deja 104 fl.

Noutati diverse.

— („O datoria de consciinta ca tra-
tiér'a mea.") Asia se intituléza o brosiura,
care a publicat'o dilele aceste d. Dimitriu
Bratianu, fratele ministrului-presiedinte. D.
Bratianu combate in acésta brosiura participarea in
modu ofensivu la resbelulu de faci'a. „Amu tre-
bitu se respundemu la bombardamentu, dice elu,
findu angagiata onórea tierii. Este chiaru admis-
sibilu cá trupele romane se tréca déca ne-
cessitatile defensivei voru pretinde-o. Inse
trebuie se ne padimu de-a merge mai departe, de
a luá parte la unu resbelu ofensivu, la unu resbelu
agresiviu, la unu cruciatu in Turci'a."

— (Ofrande marinimóse.) D. A. C.
Plagino, care a functionatu pana acuma cá
commissariu generalu alu Romaniei pe lenga co-
mandantulu trupeloru russe marele duce Nicolae,
a oferitu printr'o scrisóre adressata ministrului
de esterne 20,560 lei noi (franci); asemenea a ofer-
itu dn'a Iren'a Sutiú printr'o scrisóre adres-
sata I. S. Dómnei, sum'a de 3000 franci, apoi
600 vedre vinu si 100 vedre rachiú pentru trebu-
intiele armatei. Totu in aceeași scrisóre dn'a Sutiú
renuntia la despagubirea cuvenita pentru caii de
lucsu, cari i s'au rechisitionatu in Bucuresci. —
Dnii N. P. Sasu, George Bratu si C. I.
Boanta, romani transilvaneni stabiliti in Brail'a
au oferitu laolalta sum'a de 2135 franci totu
pentru acelasu scopu. — Comitétulu centralu alu
„Crucei rosie" din Romani'a face cunoscutu, ca
corpulu amploiatiloru telegrafo-postali a oferitu in
lun'a lui Maiu si Iuniu a. c. sum'a de 4214 lei
50 bani si s'a angagiatu a versá in cass'a acestei
societati in lun'a Iuliu 2072 lei 37 bani, in Au-
gustu 1561 lei, in Septembre 1403 lei, in Octobre
1493 lei, in Novembre 1473 lei, in Decembre
1398 lei, in Ianuariu 1878 1393 lei, urmandu
cu sum'a acést'a din urma pana la terminarea res-
belului. — Nobile esemple de generositate si pa-
triotismu !

— („Crucea rosia" din Romani'a.)
Comitétulu centralu alu acestei societati a adunatu
pana acuma sum'a de 88,686 lei (franci) 96 bani.
— (Nenorocire pe drumulu de feru.)
Unu conductoru, parinte a trei copii, scotiendusi
capulu pe-o feréstra de vagonu, in apropierea po-
dului de peste Prahov'a pe lini'a Bucuresci-Ploiesci,
a fostu apucatu de parapetulu podului si smucitu
afara din vagonu. Nenorocitul in urm'a acestei
violente contusiuni a ramasu mortu la momentu. „P."

Ajutoria pentru raniti.

Onorate domnule Redactoru !

Binevoiti, Ve rogamu, a insira in colónele pretiuitului
diariu, ce redigeti, numele aceluor generosi domni si dómne,
cari cu ocasiunea productiunei musicale, arangiata de „Re-
uniunea romana de gimnastica si de cantari" in favorulu

fixatu de intrare in modulu urmatoriu :

Mihailu Stanescu pentru 5 bilete 15 fl., Ioanu Lengeru
pentru 1 biletu 10 fl., dn'a Mari'a A. Georgiu pentru 2 bil.
4 fl., Nicolau Flustureanu pentru 1 bil. 4 fl., Petru Nemes
pentru 1 bil. 2 fl., N. N. pentru 1 bil. 2 fl., Nicolau G.
Orgidanu pentru 3 bil. 6 fl., Ioanu C. Tacitu pentru 2 bil.
3 fl., Ioanu Branu de Lemeny pentru 3 bil. 10 fl., I. V.
pentru 1 bil. 5 fl., dn'a Stanescu pentru 3 bil. 4 fl. 50 cr.,
Nicolau Strevoiu pentru 1 bil. 10 fl., Diamandi Manole
pentru 2 bil. 12 fl., Ioanu Mesiot'a pentru 1 bil. 4 fl.,
Dr. Nicolau Popu pentru 1 bil. 2 fl., George Dima pentru
1 bil. 4 fl., Panteleimonu Dima pentru 1 bil. 2 fl., Lazaru
Nastasi pentru 2 bil. 3 fl., Ioanu Bozocca pentru 1 bil.
3 fl., Artemiu Fenesianu 1 fl., George Bellissimus pentru
1 bil. 2 fl., dn'a Agnes Dusioiu pentru 1 bil. 2 fl., Vasilie
Turcu pentru 1 bil. 2 fl., Samuelu Helwig pentru 1 bil.
3 fl., Nicolau Crasanu pentru 1 bil. 2 fl., Anagnosti pentru
1 bil. 5 fl., Elie S. Nicolau pentru 1 bil. 6 fl., I. B. Popu
pentru 1 biletu 6 fl.

Sum'a totala 39 bilete 133 fl. 50 cr. v. a.

Adaugundu-se sum'a de 133 fl. 50 cr. la venitul
provenitu din vendiarea bileteloru cu pretiulu fixatu de 1 fl.
pentru biletu, s'a obtienutu sum'a de . . . 269 fl. 50 cr.
din care scotienduse spesele productiunei cu 29 fl. 50 cr.

resulta venitu curatu in favorulu ranitiloru

sum'a de . . . . . 240 fl. v. a.

Subsemnatulu comitetu 'si implinesce o santa datoria,
esprimandu si ferbinte s'a multumita pentru generósele
oferte facute „Reuniunei romane de gimnastica si de can-
tari" pentru unu scopu asia de sublimu, pentru promovarea
caruia si mic'a acésta Reuniune s'a simtitu chiamata a-si
oferi denariulu seu.

NB. La acésta serata dlu I. Hedwig, professoru de
musica, a oferitu gratis din depositulu seu unu forte-
piano, pentru care ofertu subscrisulu comitetu i esprima
cea mai bine simtita multiamita.

Brasiovu, in 12 Iuliu 1877.

Comitétulu „Reuniunei romane de gimnastica
si de cantari."

Bucuresci, 19 Iuliu 1877.

SOCIETATEA „CRUCEI ROSIE" din ROMANI'A.
Comitétulu centralu Nr. 575.

Domniei sale domnului Diamandi I. Manole la Brasiovu.

Domnulu meu! Pentru sum'a de 25 fiorini,*) ce ati
binevoitu a ne mai tramite cu epistol'a d-vóstra dela 11
Iuliu amu onóra a ve inaintá recepiss'a cassierului Nr. 377.

Primiti, ve rogu domnulu meu, asigurarea prea ose-
bitei mele consideratiuni.

Presiedinte: Dimitriu Ghic'a m. p.

Secretariu: Ioanu S. Bobocu m. p.

**Ofrande primite de subsemnatulu pentru
soldatii raniti din Romani'a, colectate prin domnulu
Andreic'a din Campeni si tramise prin
post'a locala principelui D. Gr. Ghica presiedintele
societatiei romane „Crucea rosia" la Bucuresci.**
Diamandi I. Manole.

Sofi'a Patitia 5 fl., Anani'a Moldoveanu 50 fl., Unulu
5 fl., Andreic'a 20 fl., Sebastianu Corchesiu 2 fl., Rosali'a
Decianu 5 fl., Revec'a lui Tanase 6 fl., Gerasimu Morariu
1 fl., Ioanu Palade 1 fl., Basiliu Motora 1 fl., Augustinu
Coltoru 1 fl., Ioane Bosdocu 1 fl., Clemente Aiudeanu 1 fl.,
Const. Colthisielu 2 fl., Mihailu Contesu 1 fl., Funduiu
Petru 1 fl., T. C. Gerasimu 1 fl., Dionisiu Palade 1 fl.,
Simione Pasca 2 fl., Avramu Zsoldisiu 1 fl., Petru Zsoldisiu
2 fl., Basiliu Sabau 1 fl., Basiliu Patiti'a 50 cr., Unu
munteanu 2 fl., Nicolau Ariesianu 1 fl., Haghí Hidra 3 fl.,
Nicodimu Cotthisielu 1 fl., Petru Nicula 2 fl., Iuliu Porutiú
5 fl., Nicolae Motora 2 fl., Ioane Balea 10 fl., Ioane Birl'a
1 fl., Mendel Lövy 50 cr., Alexandru Darabantu 5 fl.,
Carolin'a Balea 1 fl., Mihailu Gambasiu 2 fl., Gerasimu
Candrea 6 fl., N. N. 2 fl., Ilie Dascalescu 1 fl., Iuonu
Gitta 1 fl., Nicolae Teocu 1 fl., Georgiu Corchesiu 2 fl.,
David Lövy 6 fl., Avramu Corchesiu 1 fl., Sigmundu Lövy
2 fl., Keppich Samuelu 1 fl., Ioane Todea Popa 1 fl., Ioane
Coste 1 fl., Nicolae Corchesiu 1 fl., Ioane Todea 2 fl.,
Matesiu Dumitru 1 fl., Rubinu Leu 1 fl., Alexandru Todea
unu taleru = 2 fl. 10 cr.

Sum'a totala 179 fl. 10 cr.

*) Fiorini 25 sunt ofrande dela 5 insi publicate in
„Gazet'a" Nr. 52.

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 27 Iuliu st. n. 1877.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	62.60	Oblig. rurali ungare .	73.50
5% Rent'a-argintu (im- prumutu nationalu). .	67.40	" " Banat-Timis.	74.75
Losurile din 1860 . .	114.50	" " transilvane.	74.50
Actiunile bancei nation.	797.—	" " croato-slav.	—
" instit. de creditu	156.10	Argentulu in marfuri .	108.75
Londr'a, 3 luni . . .	123.60	Galbini imperatesci .	5.92
		Napoleon'd'ori . . .	9.86
		Marci 100 imp. germ. .	60.65

M. BEYER & COMP.

din Vien'a,

Depositulu fabriciei de marfuri de inu

Etablissementu pentru albituri si adjustari de mirese

in Brasiovu, strat'a Caldaráriloru Nr. 483

(in cas'a d-lui Vajna.)

Depositulu principalu in Vien'a: Fabric'a:
Spiegelgasse 11 Gottweihgasse 1.

Transportu transmaritimu: Triest, Corso 607.

Avemu onóra a aduce la cunoscenti'a onorab. publicu,
si in acestu anu amu deschisu in piati'a de aici

in Brasiovu o filiala,

care vinde fabricatele nóstre de ori-ce calitate de marfuri de inu
si albituri totu cu aceleasi pretiuri de fabrica, ca si cas'a nóstra
din Vien'a.

Renumele celu bunu, de care se bucura fabricatele nóstre
in acestu orasiu inca de lungu tempu incóce, ne distinga
ori-ce deosebita recomandare a aceluorasi; der'
ca ori-ce marfa s'ar' cumpera la noi si n'ar' e
nu numai se va schimba cu alta, ci la casu se
inapoi si pretiulu platitu pentru dinsa. Acest
pusu voluntariu ofera garantia fia-carui cumpér

pentru unu servitiu eftinu si con

Pretiurile sunt strictu statorite. Preturile fabriciei din Vien'a

Mesurele metrice si calitatile se garantéza. Ori-ce
metru, ce va lipsi se va rebonificá in bani gat'a; comisiuni pan-
tru fabric'a nóstra de Vien'a se primescu si se efectuéza acuru
in tempu scurtu.

**Adjustari complete pentru mirese se afla totu-
deun'a in depositulu dela 250 fl. pana la 2000 fl.**

Cursulu pretiurilor

1 panzatura de cafea de inu colorata dela 90 cr. p
1/2 duzina basmele de inu 95 cr., fl. 1.40, 1.70 par
1/2 duzina batiste de inu genuinu francesu fl. 2, 2.40, 3—
1/2 duzina batiste anglése cu margini colorate mo
spalate fl. 1.30.

1 bucata panza buna, tortu de casa, de 30 coti séu 23 1/2 metri
fl. 6.50, 7.50, 9, 10, 11, 12, 12.50, 13, 14.

1 bucata panza lata de Silesi'a de 30 coti séu 23 1/2 metri fl. 15, 16, 50

1 bucata panza de 50 coti séu 39 metri, tiesetura de Holland'a
de 1/4, lata fl. 21, 23, 25, 28, 30, 37, 42, 50.

1 bucata panza de inu de Rumburg genuina de 45 coti séu 42 metri,
lata de 1/4 si 1/2, calitatea cea mai grea dela 22—60 fl.

1 duzina stergare de inu dela fl. 4.50 pana la 12.

1 bucata panza de ciarciafuri de 1/4 si 1/2, de lata fora cusatura, pentru
6 ciarciafuri dela fl. 15 pana 18 si 18.50 pana 21.

Chiffon pentru albituri de dame si domni, metrulu 26 cr. pana la 50 cr.

Mesernitie (panzaturi de mésa) in ori-ce marine dela 1/4, pana la
1/2 si 1/2, cu pretiuri prea eftine.

Garnituri de damastu de inu pentru 6 pana la 24 persóne, in
sortimentu mare si fórtu rentabile si pretióse.

Camesi pentru dómne.

Camesi de chiffon dela fl. 1.10, 1.25.

Chiffon cu brodaría prea frumoá fl. 1.85.

Camesi de dame de panza buna de Holland'a séu de panza grea
de inu de Rumburg, dinainte cu taiatura, séu facute de a se
imbumba pe umeri cu brodaría de mana fl. 2.80, 3.30.

Camesi mai fine pentru dame, brodate cu man'a fl. 3.50, 3.75, 4, 4.25.

Pantaloni pentru dómne.

Simpli 90 cr.

Cu tivituri frumoá drepte fl. 1.20.

Cu intrespatoriuri brodate si lucr de fantasia fl. 1.30, 1.80, 2.10, 2.50, 3.

Fuste pentru dómne.

Simple fl. 1.90 pana la 2.

De chiffon bunu cu lucr de fantasia fl. 2.50 pana la 3.50.

Cu intrespatoriuri brodate si volante fl. 2.50, 3.75, 4, 5.

Fuste de tereitu cu lucr de fantasia cu séu fora intrespatoriuri
fl. 4.50, 5, 6, 7.50, 9.

Corsette de nópte pentru dómne.

Din chiffon mai bunu, simple fl. 1 pana la 1.60.

Din chiffon finu cu intrespatoriú brodatu dela fl. 2 pana la 4.50.

Camesi pentru domni.

Din chiffon anglésu prea bunu cu peptu netedu séu incretitu
fl. 1.50, 2, 2.50, 2.75, 3.

Din panza buna de Holland'a séu de Rumburg fl. 2.80, 3.50, 4.

Pantaloni (ismene) pentru domni.

Din cea mai grea panza de Rumburg fl. 1.50, 1.80.

Din cea mai grea panza de Rumburg cu corsettu francesu si cu
nastori fl. 1.80, 2.20.

Sortimentu mare, pe alesu, in ciorapi albi si colorati
pentru dómne si domni cu pretinri neindatenatu de eftine.

M. BEYER & Comp., strat'a Caldaráriloru Nr. 483

1—10 (in cas'a d-lui Vajna.)

Pravurile purgative gazóse dela Elópaták.

11—12
Caprindu in sene partile constitutive chemice ale
apeloru numite dela Elópaták.
Efectu deosebitu arata pravurile aceste in contra
slabitunii de stomachu, lipsa de apetitu, in contra
galbinarii si tóte bólele de apa séu hydropica, in contra
trenjiloru, la doreri de besica, tiav'a udului, nisipu si
pétra in ele, cathare cronice, inflaturi, curgeri albe,
ametieli, congestiune catra capu, peptu s. a.

Una dosa din pravurile aceste are
efectulu ca 2 dose de pravuri de ale lui
Seidlitz.

Pretiulu unci cuthie cu 12 dose este petotindene
80 cruceri m. a.
Cei cari voru ale avé in depositu spre vendiare,
primescu rabatu de 25%.

Depositulu generale se afla in BRASIOVU in apo-
thec'a lui
Gregoriu Sava.

Redactoru respundietoriu si editoru

IACOBU MURESIANU.

Editlunea: Cu tipariulu lui

IOANE GÖTT si fu HENRICU.